

הלכה למעשה

סאת הגאון מו"ר הרב ברוך הירשפלד שליט"א, ראש כולל עשרת הימים ברוך, קליבלנד הייטס

A SERIES IN HALACHA LIVING A "TORAH" DAY

Coronavirus: Relevant Halachos in These Trying Times (29)

Davening in a Small Minyan. Question: Due to social distancing, our 24 to 28-man *minyan* has been split into two *minyanim* of 12 to 14 people. This has caused a hardship because some people *daven* longer than others and we get delayed in starting *Chazaras Hashatz* while waiting for 9 people to finish. What are the basic requirements for the amount of people needed to finish *Shemona Esrei* in order to start *Chazaras Hashatz* by *Shacharis* and *Mincha*, and to begin *Kaddish Tiskabel* by *Maariv*? (This is of course relevant by any small *minyan*.)

Answer: There is a level of speed called "*Milah B'milah*" - an average speed of those who *daven* each word clearly, not rushing and not lengthening it. Ideally, one should not start *Chazaras Hashatz* or *Kaddish Tiskabel* after *Maariv* until all those who *daven Milah B'milah* have finished *Shemona Esrei* and are ready to answer. This is in order that they should merit to answer *Kedusha*, etc. properly. (1) According to basic *halacha* the *Shatz* (*Shaliach Tzibbur*) should only start when there are nine others who have finished, as the *Shulchan Aruch* rules (2). If there is one person who, because of coming late or *davening* slow, is going to start his *Shemona Esrei* with the the *Shatz* and *daven* along with him, many *Poskim* rule that he can be counted as one of the nine. According to the opinion of the *Sh" A Harav* (55:7) and *Kitzur Sh" A* (20:2), nothing less is acceptable for *Chazaras*

בין הריחים – תבלין מדף היומי – עירובין דף פז.

This *halacha* states that since the water in the canal (4 wide x 10 deep) originates from a larger body of water that is considered a *reshut haichid*, the canal is considered the same & water may not be drawn from it even though the canal is in a *czer* that is a *reshut haichid*. The ארו"ח שסג:כט) **שו"ע** states that if one side of a *מבוי* is a *יב* & its edge is 10 *tefachim* deep thus creating a wall, it may be used as a *מריצה* for that side. The [קכא] **משניב** discusses if a frozen lake may be used as a *מריצה*. He brings a few opinions.

The **מנחם מנח** holds that in the winter, a frozen lake may not be used as a *מריצה*. The **ט"ז** is more *מרחמי* and he holds if this is in a climate where in the winter this body of water will freeze, then it may not be considered a *מריצה* even in the summer! [ע' **שער הציון** סו].

A man once came to **R' Chaim Volozhiner z"l** and told him that he had a business trip planned & in his travels he will need to cross a frozen river. However, he dreamt that as he is crossing the frozen river, it collapses & he falls in and drowns. Should he still go on the trip? R' Chaim told him that the *gemara* says [גיטין ב.] in a few places, "דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין", which means that we do not listen to dreams, so you may go on the trip. The dream kept repeating itself and the man came back to R' Chaim, but he remained firm in his position. Reassured, the man set off on his journey. However, while crossing the lake, it cracked & he fell in and drowned. The family complained to R' Chaim about his *psak*, but R' Chaim reiterated: "The **Rambam** [ספר קנין הל' זכיה יו] *paskens* that we don't follow dreams; I have no regrets on my *psak*. The cracking of the ice had nothing to do with his dream. Furthermore, if someone else would come to me with the same *shaila* today, I would *pasken* the same way!"

הוא היה אומר ...

R' Shmshon M'Ostropolier z"l (Quoted in *Vedibarta Bam*) would say:

Rashi explains that Avraham had to run because when the angels saw that he was sick, they began to walk away. Not wanting to lose the opportunity to fulfill the *mitzvah* of *hachnosas orchim*, he ran after them. When one leaves the presence of a prominent person, it is not proper to turn one's back. Instead, even when leaving, one faces the person and walks backwards. When the angels came to Avraham, they noticed that *Hashem* was also there. Realizing that Avraham was very sick, they decided to go away and not bother him. However, since it is improper to turn their backs to *Hashem*, they walked away backwards. Avraham, noticing this, ran towards (לקראתם) them to bring them into his home."

A Wise Man would say: "Courage is not the absence of fear, but the judgment that something is more important than fear." Printed By: Mailway Services, Serving Mosdos and Businesses Worldwide Since 1980 (1-888-Mailway)	*It IS hidden BUT totally with us! ...We don't feel Him... BUT you CAN & must connect! *It's our Test* ➔ SIGN!!	103,580+ verifiable signatures 855.400.5164 kvodshomayim.org Mazel Tov to Akiva & Miri Topper on the bris of their son, Aryeh Leib, and to the proud Grandparents, Nussi & Aviva Mehl. יחיד שיזכר לגדלו ולתורה חופה ומעש"ט
--	--	---

Monsey Edition

לעילוי נשמת ר' אברהם יוסף שמואל אלטר בן ר' טובי' ז"ל ורעייתו רישא רחל בת ר' אברהם שלמה ע"ה קורץ

TO SUBSCRIBE AND RECEIVE THIS TORAH SHEET WEEKLY. WWW.TORAHTAVLIN.ORG OR SEND AN EMAIL TO TORAHTAVLIN@YAHOO.COM

שבת קודש פרשת וירא – כ' מרחשון תשפ"א Shabbos Parshas Vayera - November 7, 2020

הדלקת נרות שבת – 4:27 | זמן קריאת שמע / מ"א – 8:31 | זמן קריאת שמע / הגר"א – 9:07 | סוף זמן תפילה/הגר"א – 9:58
זמן לתפילת מנחה גדולה– 12:10 | שקיעת החמה שבת קודש– 4:44 | מוצש"ק צאת הכוכבים– 5:34 | צאה"כ / לרבינו תם – 5:56

courtesy of myzmannim.com

לכות את עצמן בעשיית מצווה במסירות נפש, שווה ג"כ בגדר יציאה מן הטבע. ואכן רואים בפרשה הקודמת (בתחילת פרק טו) ששרה עשתה מצעה כעין זה, ויצתה מן השורה ומסרה נפשה כדי להטיב עם שפחתה. וכפי שמפרש שם רש"י את דבריה (פסוק ב) 'אולי אבנה ממנה' 'בכות שאכניס את צרתי לתוך ביתי' ומאו היה הקב"ה מצפה מתי יבוא גם אברהם לידי אותה מידה כדי שיהיה גם הוא ראוי לכך. עד בואו ליום השלישי למילתו בו קיים גם הוא מצוה הגובלת במסירות נפש, כי בזה היום הצטער ביותר מצער המילה, ובנוסף הוציא בו הקב"ה חמה מנתיקיה שלא להטריחו באורחים (רש"י לעיל פסוק א) ואעפ"כ לא חשב להתבטל מהדגילו והיה יושב ותר אוד אורחים, ואחר שכבר זכה בארחיו לא חס על כוחו ודרכה לטרוח בעבורם, והיה כל זה בחרנה של מסירות נפש, בחרנה של התגברות בלתי טבעית, וכיון שכן היה ראוי גם הוא לאותה מידה, להטיב עמו בדמים שדונם מעל הטבע. לאור האמור מובן שפיך כוונת המלאך בשורתו, כיון שעדיין לא ידעו אם אכן יזכו בקיומה של אותה הבטחה, מאחד שהיתה תלויה בדבר, ורק אחד שעברו על שניהם בחינות של מסירות נפש נתבשרו מפי המלאך שההבטחה בתוקפה כיון שנתקיים התנאי. וזוהו שנקב ואמר להם 'כעת חיה' ופירש"י 'לשנה הבאה' כי עדי עכשיו לא היו יכולים לקבוע לזה זמן, כי לא היו יודעים מתי יכשירו עצמן לכך. אך כעת אחד מעשה זה כבר היו שניהם ראויים לכך והיו יכולים לקבוע לזה זמן, ולכן נקבע הדבר לשנה האחרת באותו יום שבו נעשה המעשה כדי לגלות שמעשיו של אותו יום גרם לכך. וענין זה צריך להיות לימוד לדורות, שה רואה אדם שזוקק הוא לאיזה ישועה שאין תנאי החיים מזכים אותו בכך, עצתו לתור אחרי מצוה קשה שהיא עבירו בגדר יציאה מן השורה וההרגל, ותהיה זו בחינה של מסירות נפש עבירו, ואז יתנהגו גם עמו באותה מידה, ויכה בכותה לפדות ורווחה. יברך את בית ישראל וגו', עכ"ל.

הדי מבורא מדבריו, דעצם עצמיות של הטבע של בטחון, זהו המחיב שיעשה כל מה שבטח עליו. וכן הסברה הונתה דלמשל, מי שבוטח על חבירו שיעשה לו איזה דבר, הדרגה שהוא בוטח עליו לעשות מה שרוצה ממנו, זהו מה שמחייבתו לעשותו. אי"כ קו"ח בן בנו של קו"ח אצל קוב"ה שאוהב לנו מעל ומעבר להתגונן. אם נהיה בטוחים בו שיעשה לנו צרכנו, בודאי הוא יעשה, שרדי טובמים עליו, אבל אם ח"ו יבטח בוולתו, ובאילו אינו צריך לו יתב"ש, אז מסיד הקב"ה את השגחתו מעליו. וכאשר נתבונן בזה, כמה נחוץ הוא לאדם לבטוח בה, שכמו שהוא בוטח בה, כן תהיה ה' מבטחו. ולא תלוי ככל בכותיו אם הוא ראוי שיעורוהו, רק תלוי בדרגתו של בטחון בהשית", אם בוטח בה' באמת, זוכה שיעורוהו השית". והכל תלוי כפי דרגתו בטחון. וכי"כ ר' **זונדל מלנס זצ"ל** באיגרת לבנו: 'כידוע שהבורא יתברך שמו כן ה' פונה להשגיח עליו, כמו שכתוב'ה' צלך', ואם פונה יותר גה' ישגיח עליו יותר, כמ"ש בפרש"י: 'ה' צלך', ואם כל הדי, מראה כנגדך כל הדי, כן הקב"ה הוא מראה אותו אצבע אחרת, ומה כל הדי, מראה כנגדך כל הדי, כן הקב"ה כדרך שבא האדם לראות כן בא ליאות', עכ"ל.

טיב התבלין

סאת הגאון רבי גמליאל חסדן רבפטיץ שליט"א, ר"י שער השמים ירושלים נחדין
ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך וגו' (ח-י)
אתוך שכבר הובטח לאברהם ולשרה זה פעמיים בפרשה הקודמת שיזכו לבנים, הוצרך המלאך לבוא שוב ולבשרם ע"כ, ומה טמון באותה בשרה, כי אין אנו רואים בה שום ודרוש מלבד מה שגילה המלאך את היום המיועד לכך, ובדרכה שלא לכך נתכוון המלאך, ואם כן מן הראוי לעמוד על מהותה של אותה בשרה?

הנה בספ"ק האריכו לבאר ענין הטבע שהעולם נהוג בו, כי בראיה מוחשית אפשר ח"ו לטעות ולומר שהטבעים המה יקבעו את דבר העתיד ח"ו, ולכן משנה לפעמים הקב"ה את סודי בראשית ומחולל פלאות שאין הטבע מזייבבתם, ובכך מוכיח שהוא זה השולט על הטבע, וגם הטבע תלוי בדבר השם. והנה כדי להוכיח שאין הטבע שולט יש צורך שיהיו אנשים הנוקקים לדבר ישועה, אך הטבע מעכב בהם, וכשאלו אנשים יזכו בישועתם הבלתי טבעית יזוכו כולם שאין הטבע קובע כי אם זה המנהיגו, אך מאחר שהקב"ה מתנהג עם האדם מידה כנגד מידה, על כן יש צורך שאילו הנוקקים יכשירו את עצמם גם כן באיזה עבודה קשה שהיא בבחינת 'מעל הטבע' ובכך יעוררו את ההנהגה העליונה להתנהג עמם באותה מידה ולהוונם בישועה שאינה על פי כללי הטבע. ולזאת היו זוקקים אברהם ושרה, כי מה שלא זכו עד אותה שעה בבנים היה זה בסיבות הטבע, כמש"כ (לעיל טו, ה) ויזוץ אותו הוהצוה וברש"י שם 'צא מאיצטגנונית שלך' כי ע"י מלמ הטבעית לא היו ראויים לכך. והיתה הבטחה השית' שיצאים מעל הטבע בכדי שתהיה ביכולתם להוליד, אמנם דבר זה באתערותא ודלתא תליא, כאמור, נמצא שמעיקרא היתה ההבטחה תלויה ועומדת בתנאי זה, והיינו שלא הודיעם הקב"ה כי אם הדרך שע"י הפץ להמשיך ישועתם, אמנם כדי שתצא הדבר אל הפועל הוטל עליהם

עדותיך אתבונן

לשירם סאת הרב אברהם זמל אבסוף שליט"א, מגינס שה אברהם
הנה נא לי שתי בנות אשר לא ידעו איש אוציאה נא אתהן אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם רק לאנשים האל אל תעשו דבר כי על בן בא בצל קרתי (יט-ה) – בענין מהותו וטבע של במחון

א'נה **בוא התפץ חיים** (וכוד למרים פ"כ) למד מקרא זה יסוד נפלא בענין בטחון וח"ל, 'עוד מצינו בתורה ראייה עד כמה גדולה מדת הבטחון, ממעשה הלוט עם שני המלאכים שבאו אליו. וכאשר נסבו על ביתו אנשי סדם והפצו להדגם, יצא אליהם לוט בטענה, שלא יעשו להם רעה, כי על כן באו בצל קורתך, רוצה לומר, שהם בטחו בי שאנכי אוכל להצילם מידכם, על כן בבקשה מכם, שזה יהיה שכרם שינצלו מכל רע. והנה נחזה אנו, הלאו ידעינן מעשיו של לוט, שלא היה אדם כשר כלל, כדכתיב 'ויסע לוט מקדם', ואמרו ח"ל: מקדמונו של עולם, ואף על פי כן שפט בשכלו, שנבחר ענין זה ראויים הם שינצלו [ונכתב זה בתורת]. על אחת כמה וכמה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, הקודש ברוך הוא בעצמו, שהוא מקור הרחמים וההחלה, כאשר יבטח בו האדם באמת, בודאי יעורנו הקודש ברוך הוא להנצל מכל רע. על כן אוי רועי, אף שבומננו תקפו עלינו צרות רבות עד שנלאינו נשוא, מכל מקום אם אך נתחון ונבטח בה' בכל לבבנו, בודאי יעורנו הקודש ברוך הוא ויגורר לפניו לטובה כדכתיב 'ה' זכרנו יבדך,

On behalf of thousands of Shomer Shabbos Jews • www.clickstforshabbos.com • The charity that simply helps families of Melamdim, Agunim and Grushos in Eretz Yisroel at ZEDCO expense

מעשה אבות סימן לבנים

וכמו השחר עליה ויאיצו המלאכים בלוח לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות פן תספה בעון העיר (א-טו)

Menachem (Manfred) Margulies was only eleven years old when the ominous thunderclouds of Germany’s hatred began raining their vitriolic rainstorm on Germany’s Jews. Many years earlier, his family had moved from Poland to Berlin to live in the more cultured and tolerant Germany. But that was not to be. Germany had turned into a boiling pot of hatred. Like all Polish Jewish émigrés, his family was now considered Ostjuden. Germany wanted them out and Poland did not want them back. On October 28, 1938, the knock came. The Gestapo had come for Manfred’s father, Wolf Margulies. He was to be deported back to Poland. But for some unknown reason one of the officers looked at his list and asked, “By the way, does a Manfred Margulies live here?” Mrs. Margulies had answered the door and she replied, “Yes, he does. Why?”

“Let me notify you that tomorrow the Gestapo will be having an *aktion* for the children. They will be coming for him.” Then the officer shrugged slyly, “If he happens not to be here, I guess they won’t take him.” With that, he left. Immediately she sprung into action and arranged to hide Manfred along with his siblings and cousins until they would be able to escape Germany.

The infamous *Kristallnacht*, the night of broken glass, took place less than two weeks later, on November 9, 1938, and the Nazis used the opportunity to inflict collective punishment on its Jewish citizens. They riled up the German masses into burning and destroying nearly 300 synagogues, vandalizing and looting 7,500 Jewish businesses, as police and fire brigades stood aside. During *Kristallnacht*, virtually every *shul* in Berlin was torched with their windows smashed, *seforim* and ritual books ripped to shreds and sacred *Torah* scrolls desecrated. All except one *shul*. It was a tiny little synagogue located on 37 Munschestrasse. The reason why it was spared was because it was wedged between two apartment buildings where high ranking Nazi officers lived. A spreading blaze from that building would jeopardize their homes as well as their families, and as a result, the S.S. sent fire brigades and police specifically to that location to protect the Jewish sanctuary.

Mrs. Margulies worked feverishly to get her son Manfred out of Germany, but he would not leave with just the shirt on his back. He needed something more and he knew exactly where it was. The day after *Kristallnacht*, with the recklessness of an eleven-year old youth, he hurried back to the little synagogue on Munschestrasse, where he and his family would pray, in order to retrieve what was rightfully his. Although it wasn’t burned and looted, the *shul* was boarded up and a young Nazi recruit, in a brand new uniform, was posted outside. Manfred did not care. He may have not realized that he could have been asking for a one way ticket to Buchenwald where 30,000 Jews would be sent on November 11th - or worse - but he just had to get in.

“Herr Officer,” he announced breathlessly, running up to the *shul* entrance, “I must enter this building. I left something very important inside!” The boy spoke with such confidence and resolve that the young Nazi simply did not know what to say. It was his first day on the job and he wasn’t sure how to respond. Miraculously, he decided to let the boy in - what harm could come from it anyway, he thought. Manfred dashed inside and in less than thirty seconds, came out holding a velvet bag tightly in his hands. Without waiting for the Nazi to comment or inspect his prize, he ran home as fast as his legs could carry him.

On December 6, 1938, together with his cousin Yanky Treff and some siblings and cousins, Manfred made his way on a kindertransport to Holland. He never saw his parents again and he never let that velvet bag out of his sight.

At the age of 83, Fred Margulies died. His son related this story at the *shiva* and concluded that the velvet bag that his dad had rescued from the *shul* that fateful day went with him wherever he went. He never forsook it and was scrupulously careful not to lose it. Suddenly, the *avel* picked up a small velvet bag from behind his chair and showed all the visitors what his father, Fred, had risked his life for. The bag had a *Magen David* embroidered on it. From the bag, he removed a small *talis*, worn in the tradition of German Jewish boys and an even smaller *siddur* with a name neatly printed in Hebrew letters on the inside cover, *Menachem ben Zev Margulies*. And through the tears, in joyous tribute, the *avel* smiled as he held them up and said, “He risked his life to retrieve these. And now they, and that moment, will be with us forever.” (Adapted from Parsha Parables, R’ Mordechai Kamenetzky)

למועד הזה נקטת דעה את הבקת בן ... (מלכים ב-טו) A PENETRATING ANALYSIS OF THE WEEKLY HAFTORAH BY R’ TZVI HIRSCH HOFFMAN

In a stunning revelation, *Hashem* promises *Avraham Avinu* and his wife *Sarah* that they would indeed have a child despite Sarah’s advanced age. Similarly, in the *HafTORah*, *Elisha HaNavi* assures the *Isha HaShumamis*, who was childless and elderly, that she too would bear a child. What is the correlation between these two special women and why did they merit to have such a wondrous miracle performed for them?

R’ Shlomo Ephraim Luntschitz ז”ל (Kli Yakar) makes a stunning connection between *Sarah Imeinu* and the woman from the city of Shunam. **Rashi** states that the *Isha HaShunamis* would always have a prepared meal in her home for a guest, so that when one arrived at her doorstep, he or she would not have to wait long. Since the primary job of

תורת הצבי על הפטרות
a mother is to care for the welfare of her children, showing an inordinate amount of concern and love to random travelers who showed up at her doorstep, demonstrated that she was more than deserving of a child, and so, *Hashem* blessed her with a son who grew up to be the great *Chavakuk HaNavi*.

This incredible manner of performing the *mitzvah* of *Hachnosas Orchim* in her home in Shunam, mirrored the way *Avraham Avinu* and *Sarah Imeinu* did *chessed* in their home, and thus, the similarity between them is picture-perfect.

People tend to think that the greats of the generation “have it all” and get whatever they want. However, this is not always true. Sometimes, just going about one’s day and doing the right thing can merit a person the very thing he is longing for.

כי עתה דעתי כי דא אלקים אתה ולא השבת את בנך את יחודך ממני (כב-כג)

At first glance the word “ממני” seems superfluous as the *malach* reiterates the same words as before, omitting one word. Additionally, how could the *malach* say “ממני” insinuating that Yitzchok was an offering to the angel and not to *Hashem*?

I once ate a *Shabbos seuda* in the home of a *tayera Yid* in *Yerushalayim* by the name of R’ Yehuda Zlotnick. He was *niftar* a few months ago and may this *vort* be an *aliyah* for his *neshama*. He said the following *psht* in the name of the **Vilna Gaon ז”ל**. When a person does a *mitzvah*, he creates a *malach tov* - a good angel. If he does that *mitzvah* with ulterior motives, the *malach* isn’t complete; he’s crippled. He may be missing a leg, or another limb, depending on how much sincerity was lacking. After *Avraham Avinu* performed the greatest act of *mesiras nefesh*, the *malach* told him, “עתה דעתי” - I now know with full conviction, “כירא אלקים אתה” - You fear *Hashem*. How? “ממני” - look at *me* - the *malach* you created! I am complete, without any blemish, whatsoever. This is the greatest testimony to your level of *yiras shamayim* and *dveikus BaHashem*.

The *Medrash* says in *Sefer Shemos* that when *Moshe Rabbeinu* ascended to the heavens to receive the *Torah*, the *malachim* attempted to harm him. *Hashem* made Moshe appear to them as *Avraham Avinu* and told the *malachim*, “Didn’t you eat by him as he performed *hachnosas orchim*?” **R’ Simcha Sheps ז”ל** (whose *yahrtzeit* was this past Tuesday) explains that the *malachim* maintained that humans are deemed unworthy to accept the *Torah*. They can’t possibly live by the elevated standards that a *Torah* life mandates. So *Hashem* showed them *Avraham Avinu*, who, at the height of pain, on the third day after his *milah*, went beyond human comprehension to perform a *mitzvah* for some Arabs, seemingly unimportant guests. The *malachim*, seeing the lofty heights a *Yid* can attain, were forced to acquiesce and admit that, indeed, only a *Yid* can be worthy of *Kabbolas HaTorah*.

משל למה הדבר דומה

ויאמר אדני אם נא מצאתי הן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך (ה-ז) **משל**: Anyone who has ever visited **R’ Yosef Shalom Elyashiv ז”ל** will recall that the visit was usually quite brief.

A question was asked, a terse response was give, often followed by a *beracha*, and there was very little conversation after that. This was Rav Elyashiv’s way; as soon as the *shaila* was asked, he quickly turned back to the *sefer* he was learning.

During the Gulf War, as dozens of scud missiles were fired from Iraq into *Eretz Yisroel*, with the intention of causing death and damage to Jews, people hurriedly rushed into their “sealed rooms” with gas masks and other paraphernalia, unsure of how long they would have to hunker down in their makeshift bunkers. Rav Elyashiv, too, would rush out of his home and head down into the *miklat* together with numerous other people who had come to his home with *shailos*.

However, the moment the *Rav* entered the shelter, a

למען אשר יצוה את בניו ואת אחיו ושברו דרך ה’ לעשות צדקה ומשפט (ח-טו)

EDITORIAL AND INSIGHTS ON MIDDOS TOVOS FROM THE WELLSPRINGS OF R’ GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

דרגה יתירה

Chinuch is definitely a great challenge in our generation, when life is pulling our children in so many directions. It is difficult for us - and certainly for them - to stay focused on what is correct. There is no *shita* in *chinuch* that is foolproof because there is no set way to handle any given situation. Every child is different, and every situation is unique and what may work for one beautifully, may fail miserably for another. **Rav Yechiel Yaakovson *shlita*** says that the only way to truly mess up your children is by being so rigid in a certain *shita* that even when it doesn’t work, you just keep doing it because you think that this is the RIGHT approach. *Hashem* gives Avraham the only *shita* in *chinuch* that will ALWAYS work. To be a true example of whatever it is you would like to teach your child. *Hashem* tells Avraham, “If you want to command your children in a way that it will be accepted by them, then it has to be “אחריו” after you! **R’ Avraham Pam ז”ל** explains that you must model the proper behavior for your children because only then will it be engraved in their *neshamos* and they will continue in that *derech*. If one is constantly preaching and giving their children speeches about the right way to behave, the words will go in one ear and out the other. When a parent talks less and truly models the correct behavior, this makes the greatest impression on children.

I was once at a funeral where a son spoke about his deceased father and emphatically exclaimed, “My father really enjoyed a good steak!” I was taken aback and quite disturbed about what I thought was an inappropriate comment to be said at his *levaya*. But then I asked myself, “What will my children say about me after 120? What am I doing now to be ‘*Metzave es banei ves baisi*’ ...so that ACHARAV.... after 120, that is what they will remember and wish to emulate? What am I doing now that will make the greatest impression on my children to follow in my way after all is said and done? May we all be *zoche* to be true role models for our children and grandchildren so that they follow ACHARAV - AFTER US....*lishmor derech Hashem*.